

BALTAGUL

De Mihail Sadoveanu

(caracterizarea lui Nechifor Lipan)

Tema romanului ilustreaza lumea arhaica a satului romanesc , sufletul taranului moldovean ca pastrator al traditiilor stramosesti si al specificului national , cu un mod propriu de a gandi , a simti si a reactiona in fata problemelor cruciale ale vietii .

Nechifor Lipan este un personaj absent , sotul Vitoriei , care concentreaza in jurul sau toate actiunile si intreg zbuciumul interior al femeii , in stradania de a afla adevarul despre omul ei si de a implini actul justitiar al pedepsirii vinivatilor .

Nechifor Lipan era oier din Magura Tarcaului si isi castiga existenta ca toti muntanii " cu toporul ori cu cata " , el fiind dintre " cei mai vrednici " , pentru ca-si intemeiasa o stana de oi la munte . Asemeni taranilor sadovenieni , isi petrecea o mare parte din viata in mijlocul naturii , " cu Dumnezeu si cu singuratatile " , mutandu-si oile de la munte la ses , in functie de anotimp , apoi se intorcea intotdeauna la casa si la familia lui , pentru ca " munteanul are radacini la locul lui , ca si bradul " . Nechifor plecase toamna , ca de obicei , sa cumpere niste oi de la Dorna , dar acum era Sfantul Andrei si el nu se mai intorsese . Dupa cum socotise Vitoria , barbatul ei intarziase saptezeci si trei de zile si acest fapt a starnit neliniste si banuieli negre nevastei .

Sadoveanu nu face in mod direct un portret fizic , infatisarea lui Nechifor se alcatuieste din memoria afectiva a Vitoriei , care-si aminteste ca avea " mustata groasa , adusa a oala " , sprancenele lasate si statura " indesata si spatoasa " . Chipul barbatului se incheaga in ochii femeii , pentru ca acesta ii fusese drag din tinerețe si-I " era drag si-acuma , cand aveau copii mari cat dansii " . Legatura spirituala dintre cei doi soti este solida si eterna , ea se bazeaza pe " dragostea ei de douazeci si mai bine de ani " .

Portretul moral reiese din marturisirile , amintirile si atitudinile oamenilor care-l cunoscusera . Inteligent si ambitios , Nechifor Lipan era stiutor de carte si-i placeau pildele si povestile cu talc , pe care le spunea cu

farmec pe la petrecerile din sat , animand cu veselia lui toate adunarile . Fire comunicativa si pasionala , lui Nechifor ii placeau femeile frumoase , insa nu depasea limitele bunului simt si ale respectarii familiei . Aceasta trasatura reiese din atitudinea Vitoriei de a respinge cu fermitate previziunile babei Maranda , vrajitoarea satului , ca barbatul ar fi parasit-o pentru o femeie " cu ochii verzi " .

Nechifor se contureaza , indirect , si din relatarile celor care-l cunoscusera ca pe un om generos , " nu se uita la parale , numai sa aiba toate dupa gustul lui " , prietenos si sociabil , era ' mester la vorba " , oier cinstit si mandru , " om vrednic si fudul " . In toate locurile unde a intrebat de el , oamenii vorbeau cu prietenie despre munteanul cu caciula brumarie si calare pe un cal tintat , ca de un om cinstit , platindu-si datoriile si iubitor de animale .

Sobrietatea stilului este data de timpul mitic in care se petrec intamplarile , un timp al credintelor stramosesti , intr-o lume arhaica , foarte puternic legata de natura inconjuratoare , de superstitii , de legi stramosesti nescrise , dar pastrate cu sfintenie .